

Bruxelles, 18. lipnja 2024.
(OR. en)

11333/24

COPEN 326
JAI 1067

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	10254/24
Predmet:	Zaključci Vijeća o jačanju pravosudne suradnje s trećim zemljama u borbi protiv organiziranog kriminala

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o jačanju pravosudne suradnje s trećim zemljama u borbi protiv organiziranog kriminala, koje je Vijeće odobrilo na 4031. sastanku održanom 13. i 14. lipnja 2024.

Zaključci Vijeća

Borba protiv trgovine drogom i organiziranog kriminala:

jačanje pravosudne suradnje s trećim zemljama

Uvod

Kontekst

- a) Organizirani kriminal i nezakonita trgovina drogom velika su prijetnja europskim građanima, poduzećima i institucijama te europskom gospodarstvu i sigurnosti država članica. Organizirane kriminalne skupine sve se češće koriste ekstremnim nasiljem, infiltracijom u zakonito gospodarstvo i korupcijom, čime se narušava vladavina prava i ugrožavaju temeljna načela naših demokracija.
- b) Strategijom EU-a za suzbijanje organiziranog kriminala za razdoblje 2021. – 2025.¹ želi se ojačati suradnja tijela za izvršavanje zakonodavstva i pravosudnu suradnju, suzbiti strukture organiziranog kriminala i riješiti prioritetna kaznena djela, oduzeti dobit stečenu kaznenim djelima i osigurati moderan odgovor na tehnološki razvoj. Strategija EU-a u području droga za razdoblje 2021. – 2025. i Akcijski plan EU-a u području droga za razdoblje 2021. – 2025. pružaju sveobuhvatan politički okvir za politiku prema drogama. U njima se primjenjuje integriran, uravnotežen i multidisciplinarni pristup fenomenu droga koji se temelji na dokazima, i to na nacionalnoj razini, razini EU-a i međunarodnoj razini. U novijem dokumentu, Komunikaciji Komisije o planu EU-a za borbu protiv trgovine drogom i organiziranog kriminala², utvrđuju se mjere za jačanje otpornosti logističkih čvorišta, među ostalim putem Europskog saveza luka, te za razbijanje visokorizičnih kriminalnih mreža, prevenciju i međunarodnu suradnju.

¹ 8085/21 + ADD1.

² 14114/23.

- c) Na temelju tog okvira i u kontekstu sve alarmantnije situacije u vezi s drogama prijeko je potrebno poduzeti učinkovite mjere za borbu protiv organiziranog kriminala povezanog s drogama, uz suradnju država članica, institucija i agencija EU-a te u okviru višedimenzionalnog pristupa. U ovim se zaključcima razmatraju aspekti tih mjera koji se odnose na jačanje pravosudne suradnje s trećim zemljama.

Pravosudna suradnja

- d) Većina najopasnijih kriminalnih mreža ima doseg koji nadilazi granice EU-a. Taj globalni doseg odražava se u sastavu kriminalnih mreža te je među članovima 821 najopasnije kriminalne mreže zastupljeno 112 nacionalnosti³. Pravosudna suradnja s trećim zemljama stoga je ključna za olakšavanje kaznenog progona i privođenje članova kriminalnih mreža pravdi.
- e) Pravosudna suradnja s trećim zemljama već je dobro razvijena na razini država članica i EU-a. Na razini EU-a već postoje brojni alati, forumi i pravni instrumenti. Osobito Eurojust, Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) i Europska pravosudna mreža u kaznenim stvarima (EJN) stalno proširuju svoj angažman i partnerstva s trećim zemljama kako bi olakšali pravosudnu suradnju. Potrebne su dodatne mjere, u granicama Ugovora, kako bi se dalje poboljšala pravosudna suradnja s trećim zemljama u borbi protiv organiziranog kriminala. Taj bi rad trebao biti usmjeren na ograničen broj prioriteta kako bi se postigli rezultati u kratkoročnom razdoblju.

³ Javno izvješće Europol, *Decoding the EU's most threatening criminal networks* (Dekodiranje najopasnijih kriminalnih mreža u EU-u).

- f) Mjere za jačanje pravosudne suradnje u kaznenim stvarima koje bi se mogle poduzeti i na razini Unije i na nacionalnoj razini razlikuju se ovisno o tome koja je treća zemlja u pitanju. Elementi koje treba uzeti u obzir uključuju: postojeću razinu pravosudne suradnje i suradnje u području izvršavanja zakonodavstva; stanje u pogledu vladavine prava i temeljnih prava, uključujući zaštitu podataka; položaj treće zemlje kao zemlje podrijetla, tranzita ili odredišta za žrtve trgovine ljudima i robu kojom se nezakonito trguje; mjeru u kojoj je treća zemlja zemlja podrijetla zločinačkih organizacija aktivnih u EU-u; mjeru u kojoj osobe za koje se sumnja da imaju ključnu ulogu u aktivnostima zločinačke organizacije i ostvaruju koristi od kriminalnih aktivnosti i prihoda od tih aktivnosti, koje se nazivaju i ciljevima visoke vrijednosti, zloupotrebljavaju dotičnu treću zemlju kao utočište. Postojanje znatnih slabosti koje doprinose sposobnosti zločinačkih organizacija da peru novac ili premještaju imovinu nezakonitog podrijetla služeći se finansijskim sustavom još je jedan element koji se može uzeti u obzir. Mjere navedene u nastavku trebali bi ocijeniti svi uključeni dionici, u skladu sa svojim mandatima i nadležnostima te u skladu s načelom lojalne suradnje, u odnosu na svaku treću zemlju za koju postoji potreba za poboljšanjem pravosudne suradnje. Trebalo bi ih provoditi na fleksibilan način, uzimajući u obzir različite situacije i konkretan kontekst.
- g) U skladu s Ugovorima države članice zadržavaju široku nadležnost u pogledu utvrđivanja najučinkovitijih alata za pravosudnu suradnju u kaznenim stvarima s trećim zemljama na bilateralnoj osnovi. Većina mjera navedenih u nastavku treba poslužiti kao dopuna mjerama koje države članice poduzimaju na bilateralnoj razini u okviru suradnje s trećim zemljama u pogledu pravosudne suradnje.

Zaključci Vijeća

1. Vijeće ističe potrebu za jačanjem pravosudne suradnje u kaznenim stvarima s trećim zemljama kao dio napora u borbi protiv organiziranog kriminala. U tom kontekstu Vijeće podupire stalne napore u području pravosudne suradnje s trećim zemljama, ali smatra da je potreban daljnji rad. Novim mjerama predloženima na razini EU-a namjerava se dopuniti i ojačati postojeće djelovanje EU-a i bilateralno djelovanje država članica.
2. Nove mjere trebale bi biti usmjerene na treće zemlje u vezi s kojima bi ulaganje dodatnih napora bilo posebno korisno za jačanje pravosudne suradnje u borbi protiv organiziranog kriminala. Koje su to treće zemlje može se utvrditi na temelju relevantnih kriterija, kao što su broj „ciljeva visoke vrijednosti”⁴ koji se nalaze u trećim zemljama obuhvaćene zahtjevima za pravosudnu suradnju (uključujući zahtjeve za izručenje, zahtjeve za uzajamnu pravnu pomoć i zahtjeve s ciljem oduzimanja) i postojanje znatnih slabosti koji doprinose sposobnosti zločinačkih organizacija za pranje novca ili premještanje imovine nezakonitog podrijetla služeći se financijskim sustavom (dalje u tekstu, za potrebe ovih zaključaka, „prioritetne treće zemlje”).
3. U tom okviru Vijeće poziva Eurojust da, prema potrebi u savjetovanju s Europskom pravosudnom mrežom, Europolom i EPPO-om, prikupi i procijeni informacije o zemljama s kojima je pojačana suradnja posebno važna za borbu protiv organiziranog kriminala te da rezultate proslijedi Vijeću i Komisiji u svrhu rasprave. U međuvremenu rad na mjerama opisanima u nastavku već može započeti na temelju procjene potreba koju provodi svaka država članica, Komisija i Eurojust. Time će se u budućnosti omogućiti bolje određivanje prioriteta i koordinacija.

⁴ Ciljevi visoke vrijednosti jesu pojedinci i zločinačke organizacije koji predstavljaju najveći rizik od organiziranog i teškog kriminala, [programski dokument Europolu za razdoblje 2024. – 2026.](#), str. 58.

4. Vijeće poziva države članice, Komisiju, Eurojust i Europsku pravosudnu mrežu da organiziraju razmjene iskustava i primjera najbolje prakse među stručnjacima iz država članica u pogledu pravosudne suradnje s prioritetnim trećim zemljama. Bit će važno da na sudjelovanje na takvim sastancima budu pozvani ne samo tužitelji i, prema potrebi, istražni suci i službenici za izvršavanje zakonodavstva, već i središnja tijela. Važna je i fleksibilnost s obzirom na to da države članice imaju različite stupnjeve suradnje i potrebe u pogledu konkretnih trećih zemalja.
5. Države članice pozivaju se da osiguraju da se tijela država članica prisutnih u prioritetnim trećim zemljama koja imaju ulogu u olakšavanju pravosudne suradnje, kao što su, ovisno o organizaciji svake države članice, časnici za vezu, suci za vezu ili diplomatska predstavništva, potiču na razmjenu stečenih iskustava i primjera dobre prakse koju su razvili tijekom svoje pravosudne suradnje u kaznenim stvarima s dotičnom trećom zemljom te da, prema potrebi, rasprave o moguće zajedničke pristupe komunikaciji s njezinim tijelima. Takve bi se razmjene mogle organizirati neformalno i fleksibilno, uz sudjelovanje predstavnika EU-a prema potrebi.
6. Eurojust je uspostavio intenzivnu suradnju s nizom trećih zemalja. Jedan je od oblika takve suradnje upućivanje tužitelja za vezu u Eurojust. Sklopljeno je nekoliko sporazuma o suradnji, a o još ih se trenutačno pregovara i EU će ih sklopiti. Taj se pristup pokazao posebno vrijednim. U operativno opravdanim slučajevima mogu biti potrebni dodatni naponi. Eurojust se poziva da razmotri upućivanje sudaca za vezu, kako je predviđeno člankom 53. Uredbe (EU) 2018/1727, u odabranim slučajevima i, ako je to moguće, u okviru izvršenja proračuna.

7. Postojanje međunarodnog sporazuma kojim se pruža pravna osnova za pravosudnu suradnju s trećim zemljama uvelike olakšava takvu suradnju. Države članice, ESVD i Komisija pozivaju se da promiču pristupanje prioritetnih trećih zemalja konvencijama Vijeća Europe koje pružaju takvu pravnu osnovu, posebno konvencijama o izručenju i o uzajamnoj pravnoj pomoći i njihovim protokolima. Pristupanje bi trebalo promicati u suradnji s Vijećem Europe.
8. Važno je udružiti diplomatske napore za učinkovitu suradnju s prioritetnim trećim zemljama. To uključuje osiguravanje da se pitanja u vezi s pravosudnom suradnjom, posebno poteškoće pri izručenju, na odgovarajući način uzmu u obzir u širim raspravama između EU-a i tih trećih zemalja. Stoga se:
 - a) Komisija poziva da, uz savjetovanje s Eurojustom i, prema potrebi, Europolom i ESVD-om, pripremi i redovito ažurira informativni paket za suradnju s prioritetnim trećim zemljama, uključujući relevantne podatke o razini suradnje u području izvršavanja zakonodavstva i pravosudne suradnje. Taj se informativni paket može upotrebljavati u različitim forumima za suradnju, u političkim dijalozima ili tijekom posjeta predstavnika EU-a. Također bi ga trebalo podijeliti s državama članicama za potrebe njihovih kontakata s dotičnom trećom zemljom;
 - b) Komisija i države članice pozivaju da, prema potrebi, organiziraju namjenske dijaloge u okviru Tima Europa s prioritetnim trećim zemljama, uz prisutnost predstavnika na visokoj razini iz Komisije i relevantnih država članica, kako bi se posebno raspravilo o tome kako poboljšati pravosudnu suradnju svih strana.

9. Opisane mjere skup su alata kako bi se pravosudna suradnja s trećim zemljama mogla primjenjivati fleksibilno i ovisno o konkretnim okolnostima (uključujući situaciju u pogledu neovisnosti pravosuđa, ljudskih prava i zaštite podataka). Taj je skup alata posebno koristan u okviru dodatnih napora za poboljšanje i jačanje pravosudne suradnje s prioritetnim trećim zemljama, u koordinaciji s naporima u području izvršavanja zakonodavstva. Skup alata relevantan je i u širem kontekstu pravosudne suradnje s trećim zemljama općenito i trebalo bi ga uzeti u obzir u tom smislu.
-